

Stockholms kommun

2022-12-19

1 (5)

Dnr 2020:8334

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans hantering av
värdegrundsfrågor i undervisningen med fokus på
kontroversiella frågor vid Bredängsskolan
i Stockholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av hanteringen av kontroversiella frågor i undervisningen, i ämnena samhällskunskap och biologi, i årskurs 8 och 9 vid Bredängsskolan. Granskningen genomfördes under vårterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen 3 utvecklingsområden som angetts i beslut den 28 april 2022, dnr 2020:8334.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Bredängsskolan senast den 1 november 2022 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Stockholms kommun har inkommit med en sådan redovisning den 28 oktober 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Arbetet med kontroversiella frågor i samhällskunskap och biologi

Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar därmed granskningen, men kommer att fortsätta följa Bredängsskolan i sin samlade risk- och väsentlighetsanalys.

Skolans stödjande strukturer för lärarnas hantering av kontroversiella frågor

Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar därmed granskningen, men kommer att fortsätta följa Bredängsskolan i sin samlade risk- och väsentlighetsanalys.

Bakgrund

Arbetet med kontroversiella frågor i samhällskunskap och biologi

Bedömningen var ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Att i högre utsträckning ta in elevernas perspektiv i undervisningen om frågor som är laddade eller kontroversiella.
- Att låta eleverna kritiskt granska olika ställningstaganden, öva på perspektivseende och att själva ta ställning.

Skolinspektionen rekommenderade i beslut den 28 april 2022 rektorn på Bredängsskolan att verka för att elever i undervisningen i ämnena biologi och samhällskunskap ges verktyg som möjliggör för dem att sakligt ta ställning och bemöta ställningstaganden kring de kontroversiella frågor som förekommer i deras vardag.

I huvudmannens redovisning beskrivs flera åtgärder som är viktiga för arbetet med kontroversiella frågor och som enligt huvudmannen syftat till att stärka elevernas demokratiska kompetens. Insatser som lyfts fram av huvudmannen är ett samarbete med *Demokratibygget* för samtliga elever i åk 8 och 9 under hösten 2022, en aktivitet för flickor i åk 7-9 i samarbete med Kulturförvaltningen, Idrottsförvaltningen och Fryshuset (*Girl area*), en föreläsning av en journalist om demokrati, jämställdhet, antirasism, machokultur samt Boulevardteaterns *Stjärnlösa nätter* om hederskultur. Huvudmannen beskriver vidare att lärare i samhällskunskap och biologi skapar diskussionstillfällen kring aktuella frågor som rör bland annat demokratins utmaningar, rasism, feminism, sexualitet, samtycke och evolutionsteori.

Skolinspektionen bedömer dock att det i huvudmannens redovisning saknas en beskrivning av vilka metoder och på vilket sätt lärare i samhällskunskap respektive biologi i dessa diskussioner med eleverna arbetat för att ta in elevernas perspektiv i undervisningen. Det framgår inte heller hur de ger eleverna verktyg som möjliggör att sakligt ta ställning och bemöta ställningstaganden. Inte heller ges konkreta exempel på vilket sätt lärare i undervisningen skapar moment där olika ställningstaganden och argument granskas kritiskt.

Skolans stödjande strukturer för lärarnas hantering av kontroversiella frågor

Bedömningen var ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- **Att utveckla arbetet så att det övergripande värdegrundsarbetet där kontroversiella frågor ingår integreras i undervisningen.**

I Skolinspektionens beslut den 28 april 2022 rekommenderades rektorn att ta fram en tydligare strategi och en målbild för hur arbetet med att systematiskt hantera kontroversiella frågor i undervisningen ska bedrivas samt öka förutsättningarna för lärarna att utveckla gemensamma förhållningssätt för det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet.

Av huvudmannens redovisning framgår att alla lärare under våren 2022 genomfört Skolverkets webbkurs om sexualitet, samtycke och relationer för att få stöd och inspiration i arbetet med kontroversiella frågor i undervisningen. Arbetslaget träffas även från och med hösten 2022 årskursvis och får handledning i utmanande situationer av specialpedagog. Utöver det hänvisar huvudmannen till ovan nämnda insatser som stödjande och främjande åtgärder för lärarnas arbete med kontroversiella frågor i undervisningen. Skolledningen stöttar enligt huvudmannen lärarna i implementeringen av den nya läroplanen genom att anordna ämneskonferenser med lärare från andra kommunala grundskolor i Skärholmen.

Enligt Skolinspektionens bedömning saknas det dock i huvudmannens redovisning en beskrivning av på vilket sätt lärare ges stöd i att integrera det övergripande värdegrundsarbetet i undervisningen inom respektive ämne. Även om undervisningen utvecklas genom de insatser som beskrivs, behöver det tydliggöras hur arbetet med värdegrund prioriteras så att viktiga värdegrundsfrågor synliggörs i skolans övergripande arbete och ges utrymme i ämnesundervisningen. I detta kan det också tydliggöras hur undervisningen kan läggas upp med syftet att elevernas demokratiska kompetens ska stärkas och hur specialpedagogens stöd kan användas i detta syfte.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Karin Lindqvist

I handläggningen av ärendet har även Ana-Maria Koci Spång föredragande deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/skolans-hantering-av-vardegrundsfragor-med-fokus-pa-kontroversiella-fragor/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Arbetet med kontroversiella frågor i samhällskunskap och biologi

1 kap. 4-5 §§ skollagen, 10 kap. 2 § skollagen

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan

1. Skolans värdegrund och uppdrag. Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Saklighet och allsidighet, Rättigheter och skyldigheter, Skolans uppdrag

2. Övergripande mål och riktlinjer. Normer och värden, Kunskaper, Elevernas ansvar och inflytande, Skola och hem

Kursplaner för ämnena biologi och samhällskunskap i grundskolan (förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Skolans stödjande strukturer för lärarnas hantering av kontroversiella frågor

1 kap. 4-5 §§ skollagen, 2 kap 10 § skollagen, 2 kap. 34 § skollagen,
4 kap. 3-5 §§, 2 kap 10 § skollagen, skollagen, 10 kap. 2 § skollagen

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan

1. Skolans värdegrund och uppdrag. Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Saklighet och allsidighet, Rättigheter och skyldigheter, Skolans uppdrag

2. Övergripande mål och riktlinjer. Normer och värden, Kunskaper, Elevernas ansvar och inflytande, Skola och hem, Rektorns ansvar